

PIŃSKI PRZEGLĄD DIECEZJALNY

— PISMO URZĘDOWE KURJI BISKUPIEJ. —

Treść numeru:

Akta Stolicy Apostolskiej. Św. Kongregacja dla Kościoła Wschodniego 1) Komunikat w sprawie odpustów, str. 1.

Akta Kurji diecezjalnej. Pisma J.E. Pasterza diecezji. 2) Odezwa w sprawie Tygodnia Miłosierdzia, str. 2. 3) Do parafjan narewskich, str. 2. 4) Wobec bliskiej kanonizacji bł. Andrzeja Boboli, str. 3.

Okólniki Wikarjatu Generalnego. 5) W sprawie dekretów odpustowych, str. 3.

6) Statut Wyższego Seminarjum Duchownego w Pińsku, str. 3.

Z Wydziałów Kurjalnych. 7) Z Kancelarii Kurjalnej: a) o wpłaceniu zebranych kwot na Seminarjum i Kościoł w Stołpcach; b) litterae passus XX. Mohylowskich; c) o pokwitowania otrzymania świadectw pożyczki narodowej, str. 8.

Kronika diecezjalna. 8) czynności J. E. Pasterza diecezji, str. 9. 9) sprawy unięne, str. 9. 10) Zmiany wśród duchowieństwa, str. 9.

Z instytucyj i organizacyj społecznych. 11) „Dni Przeciwgruźlicze, str. 9”.

Z Bibliografji, str. 10.

AKTA STOLICY APOSTOLSKIEJ.

Św. Kongregacja dla Kościoła Wschodniego.

1) Komunikat w sprawie odpustów.

Ojciec św. Pius XI na audjencji, udzielonej 1 i 22 czerwca roku 1935 Kardynałowi a Secretis przy św. Kongregacji dla spraw Kościoła Wschodniego i Kardynałowi Penitencjarzowi Więszemu, raczył zarządzić, ażeby do Świętej

Penitencjarji zwracali się z tem wszystkim, co dotyczy odpustów także i wierni Kościoła Wschodniego wszystkich obrządków.

Contrariis quibuscumque non obstantibus.
Rzym 21 lipca 1935 r.

Miasto Watykańskie 16/XII. Na tajnym konsystorzu Papież mianował 20 nowych kardynałów, w tej liczbie i Nuncjusza Apostolskiego w Warszawie J.E. Ks. Arcyb. Franciszka Marmaggi. We środę odbędzie się uroczyste

wręczenie nowym kardynałom kapeluszy kardynalskich przez Ojca świętego.

16 grudnia zmarł w Rzymie po opatrzeniu św. Sakramentami i błogosławieństwem papiejskim kardynał Michał Lega. (KAP).

AKTA KURJI DIECEZJALNEJ.

Pisma J. E. Pasterza Diecezji.

KAZIMIERZ

z Bożego zmiłowania i Stolicy Apostolskiej łaski
BISKUP PIŃSKI

2) *Czcigodnemu Duchowienstwu i Ukochanym Wiernym Diecezji Pińskiej
pozdrawienie i błogosławieństwo w Panu.*

„Cokolwiek uczynilibyście jednemu
z tych braci moich najmniejszych,
mnieście uczynili”. Mat. 25, 40.

Te słowa Zbawiciela określają wielkość
i ważność akcji charytatywnej.

Ubody — to bracia naszego Zbawcy,
Pana i Króla JEZUSA CHRYSZTUSA.

Czy wobec takiego postawienia sprawy po-
zostaje jeszcze wątpliwość, czy i w jakiej mierze
mamy myśleć o potrzebach uboższych i świad-
czyć dla nich?

Czy, sami miłosierdzia potrzebujący u Boga,
ośmielimy się miłosierdzia tego oczekiwać bez
miłosierdzia we własnych sercach i uczynkach

względem tych, których Dawca miłosierdzia za
braci swoich uważa?

Niech tych parę myśli stanie się przed-
miotem Waszego, Ukochani w Panu Diece-
zjanie moi, rozważania podczas nadchodzącego
„Tygodnia Miłosierdzia“, gromadnego wcho-
dzenia do „Charitasu“, tego katolickiego pospo-
litego ruszenia w zakresie miłosierdzia i świad-
czeń ofiarnych, nie dla formy, a ze serca
i według sumienia, tak, jak dla najmniejszych
i najmiłszych braci Pana naszego JEZUSA
CHRYSZTUSA.

Dan w Pińsku 16 listopada 1935 r.

† KAZIMIERZ
Biskup Piński

3) *Ukochanym Parafjanom kościoła w Narwi
pozdrawienie i błogosławieństwo w Panu.*

Z wielką przykrością dowiedzieliśmy się
o wypadku, zniesławiającym poniekąd całą Wa-
szą parafję, a mianowicie o zaskarżeniu przez
Waszego współparafjanina Kazimierza Jaku-
bowskiego do sądu świeckiego swego i Waszego
Księdza Proboszcza z pominięciem Nas i Na-
szego na to zezwolenia. Cobyście, Najmiłsi;
w Panu, pomyśleli lub powiedzieli o dziecku,
skarżącemu przed sądem swego ojca lub matkę
z pominięciem swego Księdza Proboszcza, który
w porządku duszpasterskim mógłby ten jakiś
spór rozpatrzyć i zwaśnionych pogodzić. Za-
pewne nic pochlebnego. Tembardziej więc nie-
chwalebne i niewłaściwe jest gdy dziecko
duchowne skarży przed sądem świeckim
swego ojca duchownego z pominięciem swego
Księdza Biskupa. Przeciwnem to bowiem jest
duchowi karności kościelnej, a i zwykłej nawet

przyzwoitości. Dlatego prawo Kościelne w ka-
nonie 2341 zabrania komukolwiek z katolików
skarżenia przed sądem świeckim osoby ducho-
wnej z pominięciem swego Księdza Biskupa
i bez uzyskania jego na to w każdym wypadku
zezwolenia, a na winnych surowe przewiduje
kary, między innymi nawet pozbawienie na czas
jakiś prawa wchodzenia do kościoła i przystę-
powania do Sakramentów świętych.

To też ze względu na zgorzenie, jakie
przez swój karygodny czyn spowodował Kazi-
mierz Jakubowski, i biorąc pod uwagę jego
niedostateczne religijne uświadczenie, poprze-
stajemy na udzieleniu niniejszym naszym de-
kretem parafjaninowi narewskiemu Kazimie-
rzowi Jakubowskiemu publicznej nagany za to,
że chociaż sam był nie bez winy, gdyż do-
puszczał, by gęsi jego robiły szkodę w probosz-

czowskim ogrodzie, z pretensjami swojemi do Księdza Proboszcza nie udał się do Naszego Sądu Biskupiego lub Naszej Kurji Biskupiej, tylko swego Księdza Proboszcza wezwał przed sąd świecki, czem naruszył karność kościelną i prawo kościelne, oraz spowodował zgorzenie.

Tę wolę Naszą i dekret JW. JM. Ksiądz Dziekan Bielski w najbliższą niedzielę lub święto

ogłosi z ambony w kościele narewskim, a po odprawionej Sumie odprawi nabożeństwo ekspiacyjne, odśpiewując przed wystawionym Najświętszym Sakramentem suplikacje i pieśń pokutną „Przed oczy Twoje, Panie“.

Dan w Pińsku, dnia 2 grudnia 1935 r.

(—) **KAZIMIERZ**

Biskup Piński

4) *Do WW. Księży Proboszczów diecezji Pińskiej.*

Mamy najpewniejsze wiadomości, że zbliża się chwila, która szlachetną dumą i radością napelni umysły i serca nasze, to chwila kanonizacji błogostawionego Andrzeja Boboli, wielkiego męczennika i szczególniejszego patrona naszej diecezji. Znaczne jednak wypadnie ponieść wydatki materialne z okazji tych uroczystości kanonizacyjnych, a godność Narodu Polskiego nie powinna i w tym wypadku mieć ujmy. To też i nasz choć wdowi grosz niech się przyczyni do podniesienia uroczystości ka-

nonizacyjnych i utrzymania godności Narodu Polskiego.

Polecamy tedy w drugą niedzielę stycznia 1936 roku, po uprzednim wyjaśnieniu Wiernym celu takowej przeprowadzić we wszystkich kościołach diecezji Naszej zbiórkę na ten cel, a zebrane sumy przesłać natychmiast do Kurji Naszej z zaznaczeniem, na jaki cel są zebrane,

† **KAZIMIERZ**

Biskup Piński

Pińsk, dn. 20 grudnia 1935 r.

Okólniki Wikarjatu Generalnego.

5) Do II. WW. Ks. Ks. Proboszczów i Rektorów Kościołów Diecezji Pińskiej.

Sacra Poentiaría Apostolica, Officium de Indulgentiis w r. 1928 nadała wielu kościołom naszej Diecezji Odpusty zupełne na pewne dni świąteczne z terminem do lat 7.

W roku bieżącym należy wystąpić do Stolicy świętej z prośbą o wydanie nowych dekretów na następne siedmioletnie.

Zechcą IM. Ks. Ks. Proboszczowie i Rektorzy zainteresowanych kościołów nadesłać do Kurji Diecezjalnej będące w ich posiadaniu de-

krety, celem uzyskania na ich podstawie nowych.

Ci z pośród IM. Ks. Proboszczów, którzy się zwracali do Kurji o wyjednanie dla nich nowych odpustów zechcą łaskawie, ponowić swoją prośbę i przyjąć do wiadomości, że trzeba będzie pokryć kosztą Kurji Rzymskiej — pro cancelaria.

Termin nadesłania dawnych dekretów i przysłanie petycji nowych jest 10-dniowy.

† **KAROL NIEMIRA**

*Biskup Sufragan Piński,
Wikarjusz Generalny.*

6) **S T A T U T**

Wyższego Seminarjum Duchownego św. Tomasza z Akwinu w Pińsku.

I. Zasady ogólne.

1. Wyższe Seminarjum Duchowne św. Tomasza z Akwinu w Pińsku jest zakładem naukowo-wychowawczym, podlegającym rzymsko-katolickiemu Biskupowi Pińskiemu i mającym na celu dostarczenie kapłanów dla diecezji Pińskiej.

2. Seminarjum rządzi się Kodeksem Prawa Kononicznego (kan. 1352-1371) i niniejszym Statutem, nadanym przez Biskupa Pińskiego.

3. Seminarjum Duchowne w Pińsku (w myśl kan. 99 i nast., art. XVI i XXIV Konkordatu, oraz Rozporządzenia Rady Ministrów

z dnia 18 stycznia 1934 roku § 1 i 5) jest osobą prawną kościelną i może zgodnie z prawem kanonicznym i państwowym posiadać własność ruchomą i nieruchomą, dokonywać za pozwoleniem Biskupa aktu sprzedaży i kupna, przyjmować zapisy i darowizny i samodzielnie prowadzić swe sprawy.

4. Przedstawicielem prawnym Seminarjum jest jego rektor, kanonicznie mianowany.

5. Dla zasięgnięcia opinii w sprawach ważniejszych Biskup Piński powołuje na okres sześcioletni dwie Rady: jedną dla spraw naukowych i wychowawczych, i drugą dla spraw gospodarczych (kan. 1359).

6. Seminarjum ma swoją pieczęć.

II. Rektor Seminarjum.

7. Rektor jest działającym z naznaczenia i w imieniu Biskupa Pińskiego zwierzchnikiem i kierownikiem, jak również prawnym reprezentantem Seminarjum.

8. Rektorowi podlegają w sprawach moralności, karności i dobra zakładu (kan. 1360) wszyscy pracownicy, alumni i mieszkańcy Seminarjum.

9. Rektor informuje Biskupa o działalności i postępowaniu profesorów, a w razie potrzeby zwraca im uwagę w sprawach zarówno dziedziny pedagogicznej, jak i moralnej.

10. Rektor ma prawo i obowiązek bywać według swego uznania na lekcjach i egzaminach i zadawać uczącym się pytania.

11. Rektor jest administratorem całego majątku seminarjum, wnika szczegółowo w jego sprawy, troszczy się o pomnożenie własności, czyni wydatki, zwyczajne, objęte budżetem zatwierdzonym przez Biskupa, wyjednywa pozwolenie biskupie na wydatki nadzwyczajne, opiekuje się legatami i płynąciami z nich zobowiązaniami, czuwa nad dokładnym prowadzeniem ksiąg rachunkowych, nad sekretarjatem i biblioteką i stara się o wszystko, co jest potrzebne do rozwoju i sprawności zakładu.

12. Wychowanie młodzieży duchowej jest głównym zadaniem rektora. W tym celu rektor często odwiedza alumnów, przestaje z nimi, bada ich charakter i nad jego wyrobieniem pracuje, bierze udział w zebraniach, ćwiczeniach lub uroczystościach młodzieży i poucza o formach kulturalnego współżycia.

13. Rektor, naprzemian z prefektem, prowadzi pogadanki dla alumnów na temat wychowawczy tak, aby w ciągu ich pobytu w Seminarjum zostały dostatecznie omówione zalety dobrego wychowania kapłańskiego.

14. Rektor tak często, jak będzie zachodziła potrzeba, składa Biskupowi sprawozdanie z biegu życia seminaryjnego osobiście, a na piśmie czyni to raz do roku przed wakacjami letnimi. Gdy alumn ukończy swe studia w Seminarjum, rektor przesyła jego dokumenty do Kurji Biskupiej, wraz ze swoim świadectwem, przyczem wskazuje na kwalifikacje alumna do poszczególnych rodzajów pracy kapłańskiej, aby Zwierzchność Diecezjalna miała podstawę do dalszych zarządzeń.

15. Rektor tak ułoży czas swego wypożyczynku i wakacyj, aby sprawy zakładu nie ucierpiały i żeby zawsze pozostał w zakładzie zastępca, któryby w miarę potrzeby załatwiał sprawy bieżące.

16. Rektor ma prawo w roku szkolnym udzielać sobie i swoim duchownym współpracownikom jednodniowego zwolnienia od obowiązków. Dłuższego urlopu udziela Biskup na wniosek rektora.

III. Prefekt Seminarjum.

17. Zadaniem prefekta jest pomagać rektorowi w pracy wychowawczej i zastępować go w zarządzie Seminarjum podczas nieobecności lub w razie potrzeby.

18. Jednolitość i zgodność w działaniu rektora i prefekta jest warunkiem nieodzownym, aby ich praca przyniosła należyty pożytek; przeto między nimi musi być stałe porozumienie i podział pracy, aby nie było tarć i zaniedbania.

19. Do prefekta należy w szczególności utrzymanie porządku codziennego w zakładzie, wyrabianie w alumnach pilności i wierności w obowiązkach, przestrzeganie uczęszczania na lekcje, na ćwiczenia duchowe i na nabożeństwa kościelne, przyuczanie do czystości i dobrych form towarzyskich, przestawanie z alumnami w rozmaitych przejawach życia seminaryjnego, poznawanie ich charakterów, kierowanie zajęciami naukowymi poza lekcjami i czuwanie nad ich stosunkiem ze służbą domową oraz nad ich przebywaniem poza zakładem. Prefekt daje też alumnom pozwolenie na przyjmowanie gości, odwiedzanie

krewnych lub znajomych, na wychodzenie na miasto w interesach osobistych, na spacer, na korespondencję, na sprowadzanie książek lub pism, i czuwa nad stosownością ubrania i porządkiem w mieszkaniach. Prefekt bywa z alumnami na posiłkach, oraz na spacerach i zabawach. Jego oko czuwa nad całym życiem seminaryjnym, aby wszystko było po bożemu i tak jak przystoi na zakład duchowny.

20. Prefekt na początku roku szkolnego przeczyta alumnom regulamin i pouczy jakie wymagania stawia się im w wewnętrznym życiu zakładowym.

21. Prefekt naprzemian z rektorem prowadzą pogadanki dla alumnów na tematy wychowawcze; w tej sprawie wzajemnie się porozumieją, aby przedmiot wyczerpali i nie powtarzali się.

22. W czasie nieobecności rektora prefekt z urzędu pełni obowiązki rektorskie w zakresie pełnomocnictw, jakie od rektora otrzyma.

23. Swoje wyuczasy i wakacje prefekt tak ułoży w porozumieniu z rektorem, aby jeden z nich lub za pozwoleniem Biskupa jakiś ich zastępca zawsze był w Seminarjum.

IV. Ojciec duchowny.

24. Seminarjum Duchowne ma być źródłem i ogniskiem życia nadprzyrodzonego dla alumów i dla całej diecezji.

25. Myśl o życiu nadprzyrodzonym ma przenikać wszystkie wykłady naukowe, do niego ma być zastosowane całe urządzenie Seminarjum, według niego układać się mają wszystkie stosunki, a cały zespół mieszkańców zakładu ma tworzyć „miasto boże“.

26. Mistrzem życia duchownego dla alumnów Seminarjum jest ojciec duchowny, mianowany przez Biskupa (kan. 1358).

27. Ojciec duchowny wdraża alumnów do życia duchownego, poucza o niem i kieruje niem nietyle gromadnie, ile jednostkowo. Odbywa z alumnami ćwiczenia duchowne, odprawia im zwykle Mszę św. i inne nabożeństwa, doradza w sprawach sumienia, a jeśli sobie tego życzą, spowiada ich. Całe urobienie sumienia kleryckiego spoczywa w ręku ojca duchownego. Serdeczność, troskliwość, duch boży, gorące umiłowanie dusz młodocianych, a wszystko zaprawione delikatnością i subtelnością, jak również osło-

nięte poufną tajemnicą — oto zalety stosunku między ojcem duchownym i alumnami.

28. Ojciec duchowny może rektorowi lub bezpośrednio Biskupowi przedstawić opinię, co należałoby zarządzić lub zmienić dla rozwoju życia duchownego w Seminarjum.

29. Ojciec duchowny w Seminarjum nie może posiadać żadnej jurysdykcji zewnętrznej, ani brać udziału w posiedzeniach rady pedagogicznej, gdy się omawia sprawy dopuszczenia alumnów do święceń, albo usunięcia ich z zakładu; nie może podejmować żadnego pośrednictwa u władz seminaryjnych w interesie alumna, nie może zmieniać, ani łagodzić w czemkolwiek karności, ani też dawać pozorów pobłażania lub nadmiernej surowości.

30. W celu pogłębienia życia duchownego i rozbudzenia ducha apostołskiego pożądane jest, aby pod kierunkiem ojca duchownego tworzyły się wśród alumnów kółka i sodalicje religijne. Zrzeszenia te będą miały charakter dobrowolnej i samodzielnej organizacji, której kierownik duchowny jest tylko doradcą.

31. Ilość praktyk religijnych w Seminarjum nie może być tak wielka, aby przeszkadzała w pracy naukowej, skracająca czas odpoczynkowy, przeciążała młodzież i budziła znużenie lub niechęć. Asceza seminaryjna ma być rozumna, pogłębiająca ducha pobożności, budująca i naturalna. Trzeba wyrabiać taki stan duszy, aby praktyki duchowne stały się potrzebą duszy, a nie czynnością nakazaną.

32. Ojciec duchowny opiekuje się w Seminarjum biblioteką ascetyczną, jak również kieruje czytelnictwem duchownym w ten sposób, aby kleryk podczas pobytu w zakładzie zapoznał się z wybitniejszą literaturą ascetyczną polską i, w odpowiednim stosunku, z obcą.

33. Do słuchania spowiedzi alumnów w miarę potrzeby lub na prośbę alumnów Biskup Piński oprócz ojca duchownego wyznacza jeszcze paru innych kapłanów. Każdy penitent ma zupełną wolność wyboru spowiednika.

V. Profesorowie i Nauczanie w Seminarjum.

34. Sprawy nauczania w Seminarjum należą do rady pedagogicznej, której członkami są profesorowie z rektorem jako przewodniczącym na czele.

35. Profesora Seminarjum naznacza Biskup z własnej inicjatywy lub na wniosek rady pedagogicznej.

36. Zadaniem profesora jest: a) praca na polu nauki katolickiej, b) prowadzenie dla alumnów wykładów z powierzonej sobie gałęzi wiedzy katolickiej, oraz c) przyczynianie się w swoim zakresie do wychowania i wyrobienia młodzieży duchownej do stanu kapłańskiego.

37. Profesora obowiązuje życie cnotliwe, dobry przykład i wierność nauce katolickiej Kościoła św. (kan. 1360, § 1). Przed przystąpieniem do pełnienia urzędu nauczycielskiego profesor składa wobec Biskupa lub jego delegata wyznanie wiary, przez prawo przepisane.

38. Nauczanie w Seminarjum Pińskim trwa lat sześć i obejmuje dwuletnie studjum filozofji i czteroletnie studjum teologii. Wzorem i mistrzem w nauce filozofji i teologii będzie św. Tomasz z Akwinu.

39. Rada pedagogiczna zatwierdza plan nauk seminaryjnych, opracowany przez rektora na podstawie materiału, dostarczonego przez profesorów każdego przedmiotu. Na początku roku szkolnego profesorowie złożą na piśmie radzie pedagogicznej szczegółowy program swoich wykładów. Rada ma obowiązek program rozpatrzyć, poczynić zmiany, jeśli potrzeba, i zatwierdzić.

40. Profesorowie dla użytku swoich słuchaczy będą się posługiwali stosownymi podręcznikami, przyjętymi przez radę pedagogiczną i zatwierdzonymi przez Biskupa.

41. Wykłady filozofji scholastycznej, teologii dogmatycznej i moralnej, tudzież tekstu prawa kanonicznego odbywać się będą w języku łacińskim, wykłady zaś innych przedmiotów po łacinie lub po polsku.

42. Rada pedagogiczna, jako kierowniczy organ naukowy Seminarjum, miewa swoje posiedzenia w miarę potrzeby na wezwanie rektora.

43. Do zadań rady pedagogicznej należy: a) przedmiot, zakres i sposób nauczania, b) program nauk i zatwierdzenie planu lekcji, c) przyjmowanie, ocenianie i usuwanie alumnów, d) przedstawianie Biskupowi kandydatów do święceń kapłańskich, e) dbałość o stan naukowy i wychowawczy Seminarjum, f) przedstawianie Biskupowi wybitniejszych

alumnów do dalszego kształcenia, g) rozpatrywanie spraw, wniesionych na radę.

44. Sekretarzem rady pedagogicznej jest prefekt, który w porozumieniu z rektorem układa program posiedzeń rady, sporządza protokoły, oraz opiekuje się archiwum rady.

45. Uchwały rady pedagogicznej, po zatwierdzeniu ich przez Biskupa, są obowiązujące i przez rektora mają być w czyn wprowadzone.

46. Każdy z członków rady pedagogicznej winien uczęszczać na jej posiedzenia i zachować przebieg, oraz treść obrad w ścisłej tajemnicy.

47. Profesorowie są obowiązani w swoim czasie według planu i programu przyjętego przez radę odbywać wykłady. W razie choroby lub ważnej przeszkody, niepozwalającej na odbycie lekcji, winni profesorowie zawnazu powiadomić rektora. Urlopów w czasie szkolnym na jeden dzień udziela rektor, na dłużej — Biskup na przedstawienie rektora.

48. Początek roku szkolnego będzie nosił charakter uroczysty. Akt rozpoczęcia zajęć szkolnych poprzedzi uroczysta Msza św., na której będą obecni profesorowie wraz z alumnami i gośćmi, poczem rektor lub jego zastępca powita młodzież, odczyta sprawozdanie z ubiegłego roku akademickiego, zapowie zmiany i porządek rzeczy, ustalony na rozpoczynający się okres pracy naukowej, a następnie jeden z profesorów wygłosi odczyt inauguracyjny.

VI. Alumni.

49. Alumnów do Seminarjum przyjmuje rada pedagogiczna na wniosek rektora.

50. Do grona alumnów może być zaliczony młodzieniec wzorowych obyczajów, (o czym zaświadcza proboszcz i ostatni katecheta), posiadający państwową maturę gimnazjum typu klasycznego albo humanistycznego, oraz wyraźne i zdecydowane powołanie do stanu kapłańskiego.

51. Do Seminarjum nie może być przyjęty, kto już był w innem seminarjum duchownem lub zgromadzeniu zakonnem, chyba że dla szczególnych zalet kandydata rada pedagogiczna uzyska pozwolenie Biskupa na przyjęcie go.

52. Alumni podlegają w Seminarjum regulaminowi wewnętrznemu, ustalonymu

przez radę pedagogiczną i zatwierdzonemu przez Biskupa. Regulamin obejmuje porządek zajęć seminaryjnych, ćwiczenia duchowne, prace szkolne, obowiązki wychowawcze, dyscyplinarne i obyczajowe. Niezachowujący regulaminu i niedający pewnej rękojmi swego powołania do stanu kapłańskiego będą usunięci z zakładu na mocy decyzji rady pedagogicznej.

53. Wszyscy uczniowie mają obowiązek składania egzaminów rocznych oraz rygorozów.

54. Za wiedzą i zgodą rektora uczniowie mają prawo zakładać na terenie Seminarjum stowarzyszenia o celach religijnych, naukowych lub wzajemnej pomocy. Należą do nich mogą tylko uczniowie.

55. Uczniowie, opuszczający Seminarjum, otrzymują świadectwo, w którym będą wymienione: a) czas pobytu w Seminarjum, b) przedmioty, których uczeń słuchał i c) egzaminy jakie złożył.

56. Abiturjenci otrzymują dyplom z ukończenia Seminarjum.

VII. Biblioteka.

57. Seminarjum posiada bibliotekę, którą nie tylko należy utrzymać w porządku i bezpieczeństwie, ale rozwijać i udostępnić dla profesorów, uczniów i pracujących na polu naukowym.

58. Kierownikiem biblioteki, odpowiedzialnym za stan i rozwój księżnicy seminaryjnej jest bibliotekarz, mianowany przez Biskupa i podlegający rektorowi.

59. Fundusze potrzebne na utrzymanie i rozwój biblioteki czerpie się z budżetu seminaryjnego.

60. Biblioteka ma być prowadzona według zasad przyjętych w bibliotekarstwie naukowym.

61. W porozumieniu zrektorem można do porządkowania i prowadzenia biblioteki powoływać uczniów Seminarjum w takim jednak zakresie, aby praca biblioteczna nie przeszkadzała im w innych zajęciach obowiązkowych.

62. Biblioteka posiada swoją pieczęć. Wszystkie książki obok swego numeru mają posiadać odcisniętą pieczęć biblioteczną.

63. Biblioteka będzie miała regulamin, zatwierdzony przez Biskupa, i według niego odbywać się będzie korzystanie z księgozbioru tak przez profesorów, jak i uczniów i osoby obce.

64. Do biblioteki należy archiwum akt dawnych, oraz zbiór rycin i obrazów.

VIII. Rok szkolny i wakacje.

65. Rok szkolny w Seminarjum Pińskim trwa od 8 września do końca czerwca. Lekcje rozpoczynają się 13 września i trwają do 22 grudnia, a następnie od 7 stycznia do soboty przed niedzielą Palmową i od czwartku po niedzielę Przewodniej do 31 maja. Egzaminy odbywają się w czerwcu. Odchylenia od tych terminów podlegają decyzji Biskupa.

66. Do świąt szkolnych zalicza się wszystkie niedziele i święta kościelne obowiązkowe, Popielec, dzień św. Tomasza z Akwinu, dzień koronacji Papieża, konsekracji Biskupa, rocznica Konstytucji 3-go Maja, oraz dzień 11 listopada.

67. Podczas wakacji letnich mogą uczniowie uzyskać od rektora pozwolenie na spędzenie wolnego czasu poza Seminarjum, o ile mają ku temu odpowiednie miejsce i warunki, jednak zawsze pozostaje w Seminarjum pewna ilość uczniów do posług liturgicznych w kościele katedralnym.

68. Uczniowie w czasie świąt biorą udział w nabożeństwach katedralnych stosownie do potrzeb liturgicznych, które określa rektor.

69. Uczniowie, spędzający wakacje poza Seminarjum, obowiązani przy powrocie przynieść w zapieczętowanej kopercie świadectwo o swoim sprawowaniu od księży proboszczów tych miejscowości, gdzie spędzali wakacje.

IX. Sekretarjat.

70. Seminarjum posiada swój sekretarjat, podległy rektorowi, i przeznaczony do prowadzenia księgowości i korespondencji zakładu.

71. Sekretarjat prowadzi wymagane przez prawo meldunki i sprawy związane z przynależnością uczniów do wojska.

72. Sekretarjat posiada archiwum spraw bieżących, dostępne tylko dla Biskupa, rektora i sekretarza Seminarjum.

X. Gospodarstwo Seminarjum.

73. Gospodarstwo seminaryjne ma służyć do rozwoju Seminarjum, jako zakładu naukowego i wychowawczego.

74. Na czele zarządu gospodarczego stoi rektor, mający do pomocy prokuratora Seminarjum jako swego zastępcę.

75. Do prokuratora należy: 1) ogólny zarząd majątku Seminarjum, 2) przyjmowanie, kierowanie i usuwanie personelu służbowego, 3) zaopatrywanie w żywność i sprzęty, 4) pobór opłat i dokonywanie wypłat, 5) konserwacja i remont budynków, 6) załatwianie spraw w urzędach państwowych, miejskich i społecznych, 7) nadzór nad kuchnią i żywieniem, oraz higieną i porządkiem materialnym w zakładzie, 8) prowadzenie kasy i 9) opieka duchowna nad służbą.

76. Seminarjum winno mieć dokładny i aktualny spis majątności ruchomej i nieruchomości.

77. O należyte prowadzenie gospodarstwa ma się troszczyć seminaryjna rada gospodarcza, do której należy rektor jako prze-

wodniczący, prokurator, prefekt i dwóch delegatów Biskupa (kan. 1359).

78. Seminaryjna rada gospodarcza na swych posiedzeniach, omawia potrzeby materialne zakładu, decyduje o kupnie i sprzedaży, kontroluje bieg gospodarstwa i stan higieny, stara się o pomnożenie majątku, i prowadzi rewizję księgowości i kasy.

79. Postanowienia rady w sprawach ważniejszych nabierają mocy dopiero po zatwierdzeniu przez Biskupa diecezji.

Powyższy Statut Wyższego Seminarjum Duchownego św. Tomasza z Akwinu w Pińsku, złożony z 79 artykułów, niniejszem ku chwale Bożej oraz zbawieniu dusz zatwierdzamy i zobowiązujemy wszystkich, kogo dotyczą, do ich sumiennego przestrzegania.

† KAZIMIERZ
Ks. Bronisław Kiełbassa Biskup Piński.
Kancelarz Kurji Biskupiej.

Nr. 4635
Pińsk, 13 listopada 1935.

Z Wydziałów Kurjalnych.

Z Kancelarii Kurjalnej.

a) Wezwanie do wpłacenia.

Do dnia 25 listopada b. r. ze zbiórki na kościół w Stołpcach wpłaciło 72 księży proboszczów, a na Seminarjum Duchowne w Pińsku, ze zbiórki 1 listopada b. r. — 71.

Wzywa się wszystkich WW. Księża Proboszczów, którzy nie wpłacili zebranych pieniędzy, by natychmiast to uskuteczнили.

b) Wszyscy WW. księża, należący do Archid. Mohylowskiej, proszeni są o nadesłanie do Kurji Diecezjalnej Litterae passus, wydanych przez Nuncjaturę Apostolską.

Po otrzymaniu przedłużenia z Nuncjatury Apostolskiej, Litterae passus zostaną zwrócone.

c) Następujący Księża nie nadesłali pokwitowań na otrzymaną pożyczkę Narodową:

1) Rektor kościoła w Raśnej, 2) Ks. Leopold Aulich, 3) Ks. Borodzicz Jan, 4) Ks. Chmie-

lewski Antoni, 5) Ks. Chwojnowski Wincenty, 6) Ks. Drozdowicz Ignacy, 7) Ks. Duliniec Antoni, 8) Ks. Kaczyński Antoni, 9) Ks. Kasproicz Mieczysław, 10) Ks. Kuryłowicz Józef, 11) Ks. Limbo Hieronim, 12) Ks. Łaposzko Donat, 13) Ks. Mackiewicz Walerjan, 14) Ks. Milewicz Leopold, 15) Ks. Nejmak Waclaw, 16) Ks. Pietrzykowski Mieczysław, 17) Ks. Pogumirski Ludwik, 18) Ks. Sadowski Piotr, 19) Ks. Spachacz Leon, 20) Ks. Sperański Stanisław, 21) Ks. Stepek Paweł, 22) Ks. Tarasiewicz Juljan, 23) Ks. Tumiłowicz Kazimierz, 24) Ks. Turłaj Waclaw, 25) Ks. Borys Izydor, 26) Ks. Szafarski Aleksander, 27) Ks. Tadrowski Roman.

Pokwitowania te należy natychmiast przesłać do Kurji, która musi je odesłać do Ministerstwa W. R. i O. P.

Kronika diecezjalna.

8) Czynności J. E. Pasterza diecezji.

Dn. 1 listopada w uroczystość Wszystkich Św. J. E. ks. Biskup Ordynariusz celebrował pontyfikalnie w kościele Katedralnym Sumę i wygłosił kazanie. Wieczorem tegoż dnia celebrował nieszpory żałobne i prowadził procesję żałobną.

Dn. 2 listopada o godz. 9-ej odprawił Mszę św. żałobną w kaplicy cmentarnej; o godz. 10-ej odprawił uroczystą Mszę św. żałobną w Katedrze, oraz prowadził procesję na cmentarzu grzebalnym.

Tegoż dnia wieczorem uroczystość zakończył nabożeństwo różańcowe w kościele katedralnym, wygłaszając okolicznościowe przemówienie.

Dn. 4 listopada. W kościele św. Karola odprawił o godz. 9-ej Mszę św. i wygłosił kazanie do młodzieży gimnazjalnej.

W dn. 5, 6 i 7 listopada odprawił w kościele katedralnym nabożeństwa żałobne za dusze ś.p. Biskupa Łozińskiego, kapłanów diecezji pińskiej i dobrodziejów.

W niedzielę 10 listopada J. E. Pasterz diecezji odprawił Mszę św. w kaplicy Wyższego Seminarjum Duchownego w Pińsku, podczas której 8 alumnom udzielił święceń diakonatu.

13 listopada w dzień św. Stanisława Kostki J. E. Pasterz odprawił Mszę św. w kaplicy Wyższego Seminarjum Duchownego i poświęcił su-

tanny Alumnom, którzy w roku bieżącym wstąpili do Seminarjum.

Dn. 17 listopada J. E. Pasterz diecezji dokonał uroczystego poświęcenia nowego gmachu Szkoły Technicznej w Brześciu n/B.

9) Sprawy unijne

Dn. 17 listopada w kościele katedralnym ku czci św. Józefata B. M. odprawił liturgję w obrządku bizantyjsko-słowiańskim O. Cyryl à Terneuzen.

Dn. 18 listopada odbyła się w gmachu Wyższego Seminarjum w Pińsku akademia poświęcona Unji.

Referaty wygłosili JM. ks. ks. Prałat W. Giebartowski i ks. Prof. M. Krzywicki. Chór alumnow wykonał pień wschodnie pod kierownictwem ks. Prof. Łomackiego. Na akademii byli obecni J. E. ks. Biskup Ordynariusz, Kapituła Pińska i ks. ks. Rektor i Profesorowie Seminarjum.

10) Zmiany wśród Duchowieństwa diecezji Pińskiej.

Ks. Władysław-Zygmunt Pawłowski przeniesiony na stanowisko p. o. Proboszcza do Nowosad-Leśnej.

Ks. Marjan Godlewski — na takież stanowisko do Osmoli.

Ks. Jan Koper — na takież stanowisko do Milejczyc.

Z instytucyj i organizacyj społecznych.

Polski Związek Przeciwgruźliczy Dn. 28/X 1935 r.

Warszawa, ul. Karowa 31

Konto P. K. O. № 16.764

11) Jego Ekscelencja Ksiądz Biskup Kazimierz Bukraba

w Pińsku.

Wasza Ekscelencjo!

Organizując dorocznym zwyczajem od 1-go grudnia do 10-go stycznia t. zw. „Dni Przeciwgruźlicze“, Polski Związek Przeciwgruźliczy dąży do ogarnięcia tą akcją jaknajszerszych warstw społeczeństwa tak, aby każdy obywatel Rzeczypospolitej dowiedział się, jak straszną klęską społeczną jest gruźlica i jak z nią walczyć należy oraz aby każdy przyczynił się do powiększenia funduszków na ten cel przez zakupienie chociażby jednej nalepki przeciwgruźliczej.

Wychodząc z założenia, że żadna akcja społeczna nie może liczyć na powodzenie bez udziału w niej Duchowieństwa, bo Kapłan i Jego słowo dojdzie tam, gdzie żadna propaganda nie będzie w stanie dotrzeć, Polski Związek Przeciwgruźliczy prosi gorąco Jego Ekscelencję o łaskawe zalecenie całemu Duchowieństwu wyjaśnienia wiernym znaczenia tych „Dni“ i zachęcenia ich do wzięcia w tej akcji udziału.

Dr. M. Grodecki

Dyr. Polsk. Zw. Przeciwgruźliczego.

H. Stypułkowska

Sekretarz Dyrekcji P. Z. P.

Powyższą odezwę Polskiego Związku Przeciwgruźliczego J. E. Ks. Biskup Ordynariusz gorąco poleca Wielebnemu Duchowieństwu.

(—) **Ks. N. Tarasiewicz**
Prałat, Wikariusz Generalny.

12)

Z Bibliografji.

A. Magniez. Bądź dobrym żołnierzem!

Prawie każdy młodzieniec ma obowiązek odbywania służby wojskowej, więc prawie dla każdego będzie ta książeczka prawdziwym przewodnikiem i przyjacielem, krzepiąc go na duchu i podnosząc jego zalety moralne, co bardzo jest ważne dla utrzymania dzielności armji, a tem samem dla obrony Państwa. Każde K.S.M. powinno dać tę książeczkę swym kolegom, idącym do wojska.

Ks. Wiktor Bilski — przełożył z niemieckiego „Kazania pięciominutowe” Ks. Franciszka Ksawego Lutza; w „dodatku” dwa kazania oryginalne. Nakładem tłumacza. Wydano w Sieradzu r. 1935.

Janina Kaźmierska: Rodzina ostoja. Biblioteka Wieczornicza Nr. 44. Cena 2,50 zł.

Powyższy tomik przynosi urozmaicenia na akdemje, wieczornice, czy zebrania poświęcone specjalnie tematowi rodziny i to urozmaicenia dostosowane do potrzeb i zainteresowań KSM. Materiału jest dużo, bo 2 wykłady i około 30 deklamacji, fragmentów scenicznych i t. p. Za wyjątkiem 2—7 utworów same rzeczy nowe, aktualne, współczesne, dzięki czemu imprezy urządzane przy pomocy tego tomiku będą się podobać i pogłębią zrozumienie zagadnienia rodziny w społeczeństwie.

Żywe Słowo — cena 1 egz. 15 gr.

Mgr. Jur Leżeński: Nr. 49. Co to jest konstytucja

” ” ” Nr. 50. Założenia nowej konstytucji

” ” ” Nr. 51. Głowa Państwa

” ” ” Nr. 52. Władza wykonawcza

” ” ” Nr. 53. Wysokie izby

” ” ” Nr. 54. Droga ustawodawcza

” ” ” Nr. 55. Na straży sprawiedliwości

” ” ” Nr. 56. Rzeczpospolita zagrożona

X. W. Klimkiewicz: Nr. 57. Konstytucja a Kościół katolicki.

Cykl ten ma trzy rzucające się w oczy zalety. Pierwsza — że prelegent znajdzie w nim tyle i tak gruntownych, oraz bezstronnych infor-

macyj, że przygotowując się do wykładu nie będzie potrzebował sięgać do innych jeszcze źródeł.

Druga — że autor wyjaśnia poszczególne punkty konstytucji tłumacząc równocześnie jak doszło do takiego właśnie ich sformułowania. To właśnie znakomicie tłumaczy ducha obecnej konstytucji, bowiem poszczególne jej artykuły stają się uzasadnione i zrozumiałe na tle rozwoju prawodawstwa polskiego i wszechświatowego.

Wreszcie, jak na ogromnie trudny i suchy temat, autor przedstawił go możliwie popularnie i bardzo interesująco. Dalszej popularyzacji dokonać muszą oczywiście sami prelegenci.

Zofja Topińska: Skończyłem medycynę. Poznań 1935. „Ostoja” T. M. M. nr. 48. Cena 0,75 zł.

Beztraska to jednoaktowa komedyjka z życia studentów. Kryzys ich gnębi uniemożliwiający zdobycie pracy w obranym zawodzie medycznym. Ale od czego pomysłowość młodzieńcza! Prosty żart ułatwia im wybrnięcie z sytuacji, a jest nadzieja, że stosunki ułożą się nadal dobrze, gdy tyle dobrej woli i ochoty do pracy łączy się z energją w przełamaniu przeszkód.

Bardzo łatwe do odegrania i wystawienia.

Telegramy i Dyplomy KSMŻ i KSMM.

Centrala krajowa KSMŻ i KSMM wydała 4 rodzaje telegramów ozdobnych (ślubny, żałobny oraz na obchody świeckie i religijne) oraz dyplomy pochwalne w dużym i małym formacie.

Miło jest stwierdzić, że wszystkie te druki wykonane są artystycznie. Opracowali je uczniowie Państwowej Szkoły Sztuki Zdobniczej w Poznaniu pod kierunkiem prof. Wronieckiego. Tem pobijają one większość istniejących telegramów i dyplomów, tak bardzo nie odpowiadających już dzisiejszym wymogom artystycznym.

Dochód ze sprzedaży tych druków artystycznych przeznaczony jest na cele ideowe KSMŻ i KSMM, tem bardziej więc wydawnictwa te zasługują na poparcie przyjaciół i współpracowników organizacji.